

TÂNĂRUL CERCETĂTOR

CZU: 159.9:378:34

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18243088>

Vica ANTON¹

antonvica84@gmail.com

DEZVOLTAREA PSIHOLOGICĂ A STUDENȚILOR ÎN FORMARE JURIDICĂ: ROLUL PROCESULUI EDUCAȚIONAL ÎN CADRUL ACADEMIEI „ȘTEFAN CEL MARE” A MAI

Abstract: Adaptarea psihologică și dezvoltarea personală a studenților în timpul formării academice sunt esențiale pentru pregătirea profesională în structurile de forță. Evaluarea periodică a aptitudinilor cognitive, trăsăturilor de personalitate și intereselor vocaționale permite monitorizarea progresului individual și analiza impactului procesului educațional.

Formarea în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (MAI) presupune un parcurs complex, ce îmbină pregătirea teoretică cu cea practică, având ca obiectiv dezvoltarea unui profil profesional compatibil cu cerințele sistemului Afacerilor Interne. Dată fiind natura solicitantă a acestor profesii, este necesară evaluarea continuă a modului în care formarea influențează dimensiunile psihologice relevante pentru performanță.

Pentru personalul MAI, este importantă dezvoltarea unor competențe cognitive solide, a unei personalități echilibrate și a unei motivații profesionale clare – aspecte ce pot fi cultivate printr-un proces educațional bine structurat. Evaluările psihologice periodice oferă o imagine integrată asupra progresului studenților și eficienței intervențiilor educaționale.

Studiul de față propune o analiză comparativă a profilului psihologic al studenților promoției 2025, pe baza rezultatelor obținute în primul an și la finalul ciclului de licență. Se urmărește evidențierea modificărilor survenite în aptitudinile cognitive, trăsăturile de personalitate și interesele vocaționale, cu scopul de a evalua impactul formării academice asupra dezvoltării personale și profesionale. Rezultatele pot fundamenta eventuale ajustări curriculare sau strategii de formare, contribuind la optimizarea procesului educațional și profesionalizării viitorilor specialiști din domeniul Afacerilor Interne.

Cuvinte-cheie: aptitudini cognitive, trăsături de personalitate, interese vocaționale, Ministerul Afacerilor Interne, studenți ai Academiei „Ștefan cel Mare”.

¹ Doctorandă, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (ROR: <https://ror.org/05aqqve98>), e-mail: rectorat@upsc.md; ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6521-9758>, e-mail: antonvica84@gmail.com

THE PSYCHOLOGICAL DEVELOPMENT OF LAW STUDENTS: THE ROLE OF THE EDUCATIONAL PROCESS AT THE „ȘTEFAN CEL MARE” ACADEMY OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS

Abstract: *Psychological adaptation and personal development of students during academic training are essential for professional preparation within law enforcement structures. Periodic assessment of cognitive abilities, personality traits, and vocational interests enables monitoring of individual progress and analysis of the educational process's impact.*

Training at the “Ștefan cel Mare” Academy of the Ministry of Internal Affairs involves a complex pathway that combines theoretical instruction with practical training, aiming to develop a professional profile aligned with the requirements of the internal affairs system. Given the demanding nature of careers in this field, continuous evaluation of how academic training influences key psychological dimensions related to performance is necessary.

For MAI personnel, the development of strong cognitive skills, a balanced personality, and clear professional motivation is crucial—qualities that can be nurtured through a well-structured educational process. Periodic psychological evaluations provide an integrated perspective on students' progress and the effectiveness of educational interventions.

The present study proposes a comparative analysis of the psychological profile of students from the 2025 graduating class, based on results obtained during their first year of study and at the end of the undergraduate cycle. The focus is on identifying changes in cognitive abilities, personality traits, and vocational interests, in order to assess the impact of academic training on students' personal and professional development.

The results may serve as a basis for potential curricular adjustments or training strategies, contributing to the optimization of the educational process and the professional development of future specialists in the field of internal affairs.

Keywords: *cognitive abilities, personality traits, vocational interests, Ministry of Internal Affairs, students of the “Ștefan cel Mare” Academy.*

1. INTRODUCERE

În prezent, MAI se confruntă cu o serie de provocări majore, generate de contextul politic, economic și social tot mai complex. Aceste provocări influențează în mod direct eficiența proceselor de recrutare și selecție a personalului calificat și motivat, inclusiv a candidaților pentru Academia „Ștefan cel Mare” și alte instituții de formare din sistemul afacerilor interne. Într-un asemenea context, asigurarea compatibilității dintre profilul psihologic al candidaților și cerințele funcțiilor din structurile MAI devine o prioritate strategică. Conform prevederilor legislative în vigoare, accesul la o funcție publică cu statut special este condiționat de existența unui nivel corespunzător de inteligență și a unui profil de personalitate adecvat specificului postului vizat¹.

Dezvoltările recente din psihologia personalității, începând cu anii 1980, au condus la re consolidarea acestui domeniu atât pe plan teoretic, cât și aplicativ. Sprijinită de cercetări empirice riguroase și de utilizarea instrumentelor psihometrice standardizate, psihologia personalității a evoluat într-un domeniu-cheie pentru înțelegerea comportamentului uman în contexte variate, inclusiv cele profesionale². Totuși, valoarea sa reală nu constă doar în rafinamentul conceptual, ci și în gradul de aplicabilitate practică, mai ales în procesele de selecție, formare și consiliere profesională.

¹ Crank J. P. Understanding Police Culture. Anderson Publishing. Cincinnati, OH, 1997. ISBN 9781583605455.

² Carroll J. B. Human cognitive abilities: a survey a factor analitic studies. New York: Cambridge University Press, 1993, <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511571312> 3

Numeroase studii internaționale au demonstrat relevanța trăsăturilor de personalitate în predicția unor variabile importante ale vieții – de la starea de sănătate fizică și mintală, nivelul de stres și adaptare, până la reușita academică, integrarea profesională și calitatea relațiilor interpersonale³. De exemplu, trăsătura de conștiinciozitate este constant asociată cu o performanță ridicată, autodisciplină, orientare spre obiective și comportamente responsabile, atribute esențiale în profesiile cu grad înalt de responsabilitate și risc. În contrast, nivelurile ridicate de nevrotism sunt corelate cu instabilitate emoțională, vulnerabilitate la stres și o capacitate mai redusă de adaptare în situații solicitante, ceea ce poate constitui un factor de risc în ocuparea unor posturi din domeniul securității și ordinii publice.

În acest sens, personalitatea nu este doar un instrument de autocunoaștere, ci și un criteriu esențial în selecția profesională și orientarea vocațională. În domenii precum afacerile interne, unde adaptabilitatea, autocontrolul și reziliența psihologică sunt cerințe critice, evaluarea trăsăturilor de personalitate contribuie semnificativ la identificarea candidaților cu potențial ridicat de succes.

Prin urmare, valoarea psihologiei personalității constă în capacitatea sa predictivă și în rolul său aplicativ, pentru susținerea deciziilor educaționale și ocupaționale. Atunci când este integrată în mod sistematic în procesele de selecție și formare profesională, aceasta poate contribui la creșterea calității resursei umane din structurile MAI și la optimizarea performanței organizaționale pe termen lung⁴.

Capacitatea cognitivă, frecvent asociată cu conceptul de inteligență generală, reprezintă o componentă esențială a funcționării psihice umane și a performanței individuale în contexte variate. Deși în limbajul cotidian termenii „inteligență” și „capacitate cognitivă” sunt utilizați adesea interschimbabil, literatura de specialitate subliniază că aceste concepte nu sunt sinonime, ci că inteligența constituie doar o parte esențială, dar nu exclusivă, dintr-un ansamblu mai larg de abilități cognitive.

Capacitatea cognitivă acoperă un spectru extins de funcții mentale, de la cele generale la cele specializate, incluzând procese precum: raționamentul abstract, memoria de lucru, atenția susținută, viteza de procesare, înțelegerea verbală, flexibilitatea cognitivă și abilitățile vizuo-spațiale. Inteligența generală, cunoscută în psihologia diferențială sub denumirea de g-factor, este conceptualizată ca o abilitate mentală superioară, cu caracter unificator, ce influențează performanța individului într-o varietate de sarcini cognitive, precum învățarea, rezolvarea de probleme, adaptarea la situații noi și procesarea informațiilor complexe.

Un model teoretic de referință care explică această structură este modelul ierarhic al inteligenței propus de John B. Carroll (1993). Acesta organizează abilitățile cognitive pe trei niveluri: la baza ierarhiei se află aptitudinile cognitive specifice (de exemplu, recunoașterea auditivă, calculul numeric), urmate de abilități de ordin mediu (memoria pe termen scurt, fluența verbală, raționamentul inductiv), iar la cel mai înalt nivel se regăsește inteligența generală, ca factor supradinamic, cu influență transversală asupra tuturor celorlalte dimensiuni⁵.

³ Ozer D. J., Benet-Martinez V. Personality and the prediction of consequential outcomes. *Annual Review of Psychology*, 57, 2006. pp. 401-421.

⁴ Ozer D. J., Benet-Martinez V. Personality and the prediction of consequential outcomes. *Annual Review of Psychology*, 57, 2006. pp. 401-421.

⁵ Cognitrom Assessment System. Coord.: M. Miclea, M. Porumb, P. Cotârlea, M. Albu, 2009.

Această abordare integrativă este susținută de multiple cercetări empirice care confirmă faptul că performanțele cognitive ale individului sunt determinate de o combinație între predispoziții generale și resurse mentale specializate. În consecință, evaluarea capacității cognitive în contexte educaționale sau ocupaționale trebuie să ia în considerare nu doar scorul global de inteligență, ci și profilul detaliat al aptitudinilor cognitive, întrucât fiecare componentă poate avea o relevanță specifică în funcție de cerințele sarcinii sau ale profesiei.

În special în domenii precum securitatea publică, apărarea sau ordinea internă, unde sunt necesare reacții rapide, acuratețe în luarea deciziilor, memorare eficientă și adaptabilitate, înțelegerea structurii capacității cognitive devine crucială pentru selecția și pregătirea personalului. Evaluările standardizate bazate pe acest model ierarhic permit o estimare mai nuanțată a potențialului cognitiv al candidaților, oferind suport științific în procesul decizional.

Studiile recente din domeniul neuroștiinței și psihometriei susțin faptul că inteligența generală are o fundamentare neurologică și biologică solidă. Aceasta este corelată cu eficiența activității neuronale, coerența și organizarea conexiunilor cerebrale, precum și cu volumul unor regiuni specifice ale creierului, implicate în controlul executiv și procesarea informațiilor, în special cortexul prefrontal și cortexul parietal. Astfel, inteligența generală nu reprezintă doar un construct psihologic abstract, ci reflectă funcționarea integrată a unor structuri neuronale complexe, esențiale pentru adaptarea la medii cognitive solicitante.

În practica psihologică, capacitatea cognitivă este evaluată prin teste standardizate, care măsoară atât inteligența globală, cât și aptitudinile cognitive specifice, precum memoria de lucru, viteza de procesare sau abilitățile verbale și vizuo-spațiale. Aceste evaluări sunt indispensabile în multiple domenii, inclusiv în educație, sănătate mintală și selecția profesională, deoarece furnizează informații valoroase despre potențialul intelectual al individului și capacitatea acestuia de a face față cu succes sarcinilor complexe și schimbărilor de mediu⁶.

Astfel, în cadrul structurilor de ordine publică și securitate, cum sunt instituțiile aflate în subordinea MAI, capacitatea cognitivă reprezintă un indicator esențial al performanței. Ea influențează direct eficiența operațională, acuratețea deciziilor și viteza reacției în situații critice, caracterizate prin niveluri ridicate de stres și incertitudine. Prin urmare, procesul de selecție a candidaților implică adesea evaluări riguroase ale acestor abilități cognitive, pentru a asigura compatibilitatea între cerințele funcției și potențialul intelectual al persoanei. Astfel, se maximizează șansele ca personalul selectat să răspundă adecvat provocărilor specifice domeniului de activitate.

În contextul actual, importanța motivației pentru performanța și stabilitatea profesională devine tot mai evidentă. Persoanele care ocupă funcții profesionale trebuie să manifeste o motivație echilibrată, care să provină atât din surse interne, denumite motivație intrinsecă, cât și din factori externi, respectiv motivație extrinsecă. Motivația intrinsecă reflectă dorința internă de a se implica în activități care aduc satisfacție personală și dezvoltare, în timp ce motivația extrinsecă este generată de recompense externe, cum ar fi recunoașterea, salariul sau statutul social. În acest cadru, orientarea profesională, aliniată cu interesele și valorile individuale, are un rol crucial în facilitarea unei alegeri de carie-

⁶ Carroll J. B. Human cognitive abilities: a survey a factor analytic studies. New York: Cambridge University Press, 1993, <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511571312> 3

ră adecvate și durabile, care să susțină atât angajamentul, cât și performanța pe termen lung⁷.

O discrepanță între interesele personale și domeniul de studiu sau profesia aleasă poate genera numeroase consecințe negative. Astfel, indivizii pot experimenta insatisfacție academică sau profesională, ceea ce poate conduce la scăderea motivației și implicării în activitățile specifice.

În plus, o astfel de nepotrivire poate determina instabilitate în carieră, manifestată prin schimbări frecvente ale domeniului de activitate sau chiar abandonul studiilor. Adaptarea la schimbările din mediul profesional sau educațional devine dificilă, ceea ce se reflectă în performanțe reduse și în creșterea nivelului de stres și epuizare profesională⁸. Aceste aspecte subliniază necesitatea unei evaluări atente a intereselor vocaționale și a motivației personale în procesul de consiliere și orientare profesională.

Interesele reprezintă o dimensiune fundamentală a personalității, reflectând conexiunea intrinsecă dintre tendințele interne ale individului și anumite activități, obiecte sau domenii de experiență, față de care persoana manifestă un grad crescut de inițiativă, atracție și implicare, obținând satisfacție și motivație în urma participării active⁹. Acestea funcționează ca un sistem de orientare internă, facilitând selectarea și acordarea priorității unor activități ce răspund nevoilor și valorilor personale, contribuind astfel la construirea unui sentiment de coerență și identitate.

Concepțiile teoretice despre interese au evoluat semnificativ în decursul timpului. E. Claparède definește interesele ca fiind elementele prin care individul adaptează mediul extern la propriile sale nevoi, subliniind astfel rolul activ al persoanei în modelarea experienței¹⁰. E. Strong, pionier în domeniul orientării vocaționale, evidențiază caracterul hedonistic al intereselor, văzându-le ca tendințe de a găsi plăcere în desfășurarea unor activități specifice, ceea ce determină preferințe și alegeri consistente pe termen lung¹¹. Din perspectiva psihologică, F. Meili consideră interesele ca o formă particulară de motivație, care funcționează ca un mecanism ce susține mobilizarea și menținerea efortului orientat către anumite obiective¹². M. Pasquasy le interpretează ca manifestări ale unor tendințe profunde, care reflectă structuri stabile ale personalității, fiind astfel elemente centrale în configurarea comportamentului adaptativ¹³.

Abordările integrative oferite de E. D. Super adaugă o perspectivă complexă asupra intereselor, considerându-le rezultatul interacțiunii dintre nevoile interne ale individului și condițiile mediului în care acesta trăiește și se dezvoltă. În această viziune, structura biologică, incluzând sistemul nervos și cel endocrin, interacționează cu factorii sociali pentru a modela experiența intereselor, evidențiind astfel caracterul biopsihosocial al acestora¹⁴. Similar, H. Piéron descrie interesul ca o relație dinamică între anumite

⁷ Miclea M., Crișan M., Nedelcu M., Manasra M., Negru O., Savu M. Cognitrom career planner. CCPonline, CCPintranet. Career counseling. Techniques and methods for the 21st century, Cluj-Napoca, ASCR Publishing House, 2013. ISBN 978973797390-0.

⁸ Popescu-Neveanu P. Dicționar de psihologie, Editura Albatros, București, 1978.

⁹ Popescu-Neveanu P. Dicționar de psihologie, Editura Albatros, București, 1978.

¹⁰ Claparède Ed. Educația funcțională, traducere revăzută conform ultimei ediții a originalului de prof. Marin Niculescu, București, E.D.P., 1973.

¹¹ Drăgan I. Interesul cognitiv și orientarea profesională, E.D.P., București, 1975.

¹² Meili R. Manuel de diagnostic psychologique, P.U.F., Paris, 1964.

¹³ Pasquasy R. Les intérêts professionnelles et leur mesure. Etude expérimentale d'un questionnaire pour garçon, Marcine-au-Pont, Edition de l'Application des Techniques modernes, 1961.

¹⁴ Super E. D. La psychologie des intérêts, P.U.F., Paris, 1964.

obiecte sau domenii și tendințele personale, care captează atenția și determină orientarea activităților, această relație fiind esențială pentru procesele de învățare și dezvoltare¹⁵. J. Piaget, renumit pentru teoriile sale despre dezvoltarea cognitivă, afirmă că un obiect sau o activitate devin interesante doar în măsura în care satisfac o nevoie specifică, ceea ce evidențiază rolul activ și selectiv al individului în perceperea și evaluarea stimulilor externi¹⁶.

Din punct de vedere behaviorist, interesul este adesea conceptualizat ca o reacție instinctuală centrată pe sine, manifestându-se ca o expresie directă a unei trebuințe sau a unei dorințe fixate, care impulsionează comportamentul orientat către satisfacerea acesteia. Cu toate acestea, perspectiva prezentată este incompletă dacă nu este corelată cu influențele sociale și culturale care modelează felul în care interesele se exprimă în relațiile interpersonale și în cadrul normelor și valorilor colective¹⁷.

Procesul de formare și dezvoltare a intereselor este unul complex, influențat atât de factori genetici, cât și de experiențe de învățare și socializare. În special, recompensele externe oferite de părinți, profesori sau alți agenți educaționali pentru realizarea unor activități pot contribui la consolidarea unei preferințe durabile față de acele activități¹⁸. De asemenea, ușurința sau dificultatea percepută a unei activități joacă un rol important în alegerea acesteia, fiind un factor motivator puternic care poate încuraja repetarea comportamentului sau, dimpotrivă, evitarea acestuia. Familiaritatea cu anumite materiale, instrumente sau contexte contribuie suplimentar la creșterea atractivității acestora, facilitând implicarea și performanța în domenii specifice.

Pe parcursul vieții, interesele nu rămân statice, ci evoluează și se adaptează continuu în funcție de acumularea de experiențe noi, schimbările de context și dezvoltarea personală. Implicarea frecventă în activități care corespund intereselor personale duce, în mod natural, la dezvoltarea unor abilități și competențe specifice, care consolidează și mai mult identitatea profesională și personală a individului. În procesul decizional privind alegerea traseului educațional sau profesional, indivizii sunt motivați să caute opțiuni care să reflecte cât mai fidel propriile preferințe, ceea ce implică o potrivire între interesele lor și cerințele mediului educațional sau profesional, condiție esențială pentru succes și satisfacție pe termen lung.

Astfel, în contextul orientării vocaționale și dezvoltării carierei, o evaluare riguroasă a personalității și o înțelegere aprofundată a mecanismelor care stau la baza formării acesteia, reprezintă pași indispensabili pentru asigurarea unei alegeri profesionale adecvate. Prin urmare, integrarea acestor cunoștințe în strategiile de consiliere profesională și în politicile educaționale poate contribui semnificativ la optimizarea procesului de dezvoltare personală și profesională a indivizilor, reducând riscul apariției insatisfacției, stresului și fluctuației în carieră.

¹⁵ Piéron H. Vocabulaire de la psychologie, III-è, P.U.F., Paris, 1963.

¹⁶ Piaget J. Six études de psychologie, Edition Gonthier, Genève, 1967.

¹⁷ Sillamy N. Dicționar de psihologie, trad. și completări privind psihologia românească de Leonard Gavrilu, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996.

¹⁸ Choudhury N., Gorman K. The relationship between reaction time and psychometric Intelligence in a rural Guatemalan adolescent population. International journal of psychology, 34(4), 1999, 217 p.

2. METODE ȘI MATERIALE APLICATE

Scopul cercetării constă în examinarea comparativă a rezultatelor evaluărilor psihologice realizate în primul an de studii și la finalizarea ciclului I de învățământ, în rândul studenților promoției 2025 ai Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI. Cercetarea urmărește identificarea eventualelor modificări survenite în sfera aptitudinilor cognitive, a trăsăturilor de personalitate și a intereselor vocaționale, precum și analiza influenței exercitate de procesul educațional asupra dezvoltării dimensiunilor psihologice specificate supra.

Ipotezele cercetării:

H1. Presupunem existența unor diferențe între nivelurile inteligenței cognitive ale studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor.

H2. Presupunem existența unor diferențe între trăsăturile de personalitate ale studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor.

H3. Presupunem existența unor diferențe între interesele studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor.

Metoda și studiul participanților:

Cercetarea a fost realizată pe un eșantion alcătuit din 70 de studenți.

Instrumentele de cercetare:

Evaluarea personalității și aptitudinilor a fost realizată cu ajutorul platformei de evaluare computerizată Cognitive Assessment System++ [3], intermediată de: Chestionare de aptitudine (transfer analogic; înțelegerea textelor; orientare spațială; perceperea detaliilor, rapiditatea în reacții); Chestionarul ZKPQ (Zuckerman-Kuhlman Personality Questionnaire); Chestionarul de evaluare a intereselor.

- Chestionarele de aptitudine sunt instrumente psihometrice utilizate pentru a evalua diferite capacități cognitive și abilități specifice ale indivizilor. Scopul acestora este de a identifica potențialul și competențele necesare pentru performanța în diverse domenii sau sarcini.

1. Transferul analogic măsoară abilitatea de a recunoaște și aplica relații sau principii cunoscute în situații noi, reflectând flexibilitatea gândirii și capacitatea de rezolvare a problemelor.

2. Înțelegerea textelor evaluează capacitatea de a interpreta, analiza și extrage informații relevante din materiale scrise, fiind esențială pentru succesul academic și profesional.

3. Orientarea spațială testează abilitatea de a percepe, manipula mental și înțelege relațiile dintre obiecte în spațiu, importantă în domenii tehnice și științifice.

4. Perceperea detaliilor măsoară atenția distributivă și capacitatea de a identifica elemente specifice într-un mediu complex.

5. Rapiditatea în reacții reflectă viteza de procesare a informațiilor și promptitudinea răspunsurilor la stimuli, aspect relevant pentru performanța în activități ce implică timpi scurți de reacție.

- Chestionarul ZKPQ (Zuckerman-Kuhlman Personality Questionnaire) este conceput pentru a evalua cinci factori potrivit Modelului Alternativ cu Cinci Factori (Alternative Five-Factor Model - AFFM):

1. Căutarea impulsivă de senzații - (tendința de a căuta experiențe intense și noi, uneori fără a lua în considerare riscurile).

2. Sociabilitate - (dorința și abilitatea de a interacționa activ și eficient cu ceilalți).

3. Neuroticism-anxietate – (predispoziția la emoții negative, precum anxietate și stres).

4. Agresivitate-ostilitate – (tendința de a manifesta comportamente ostile sau agresive).

5. Activitate – (nivelul de implicare în acțiuni fizice, intelectuale sau sociale).

În plus, ZKPQ măsoară dezirabilitatea socială, care indică tendința de a prezenta o imagine distorsionată de sine.

Chestionarul de evaluare a intereselor, elaborat de echipa Cognitrom Assessment Software (CAS++), a fost conceput pentru a fi aplicabil unei categorii largi de populație, cuprinzând persoane cu vârste cuprinse între 16 și 62 de ani. Acest instrument măsoară interesele ocupaționale, definite ca preferințe cristalizate pentru anumite domenii de cunoaștere sau activitate. Chestionarul reprezintă un instrument util atât în orientarea profesională, cât și în procesul decizional privind alegerea unei direcții de studiu. Utilizarea sa poate fi realizată cu succes atât de către specialiștii psihologi, cât și de către persoanele care doresc să își identifice propriile interese profesionale.

Chestionarul conține 60 de itemi, fiecare cu trei opțiuni de răspuns: „activitate diferentă” (0 puncte); „activitatea nu vă place” (1 punct); „activitatea vă place” (2 puncte) și evaluează:

1. Interese convenționale;
2. Interese sociale;
3. Interese investigative;
4. Interese realiste;
5. Interese artistice;
6. Interese antreprenoriale.

3. DISCUȚII ȘI REZULTATE OBTINUTE

În ceea ce privește prima ipoteză: „Presupunem existența unor diferențe între nivelurile inteligenței cognitive ale studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor”, am obținut următoarele rezultate (figura 1):

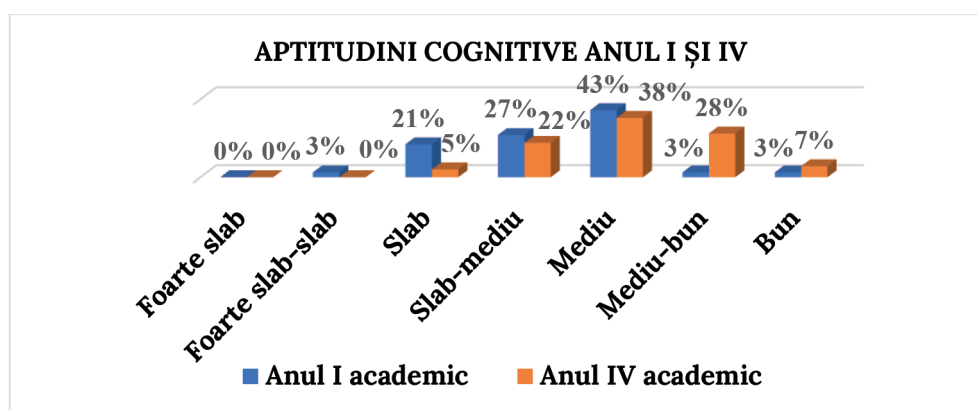

Fig. 1. Nivelul aptitudinilor cognitive la studenți (anul I și IV academic)

Analiza comparativă a datelor ilustrate în Figura 1 evidențiază modificări semnificative în distribuția coeficientului intelectual al participanților, măsurat la finalul perioadei de studii. În mod concret, se observă o reducere notabilă a proporției indivizilor încadrați

în categoriile inferioare ale scalei cognitive („slab”, „slab-mediu” și „mediu”), ceea ce poate sugera o diminuare a frecvenței dificultăților cognitive sau a nivelurilor suboptimale de funcționare intelectuală în rândul subiecților evaluați. În același timp, procentajul participanților incluși în categoriile superioare („mediu-bun” și „bun”) înregistrează o creștere semnificativă, indicând o tendință favorabilă în direcția ameliorării capacităților cognitive.

Această dinamică pozitivă poate fi interpretată prin prisma efectelor benefice generate de parcursul educațional, care fie stimulează o dezvoltare efectivă a aptitudinilor intelectuale, fie optimizează condițiile de instruire și evaluare, contribuind astfel la o mai bună valorificare a potențialului cognitiv al studenților. Mai mult, creșterea proporției înregistrate în categoriile cognitive superioare reflectă, indirect, eficiența intervențiilor educaționale aplicate și capacitatea adaptativă a curriculumului la specificul și nevoile studenților.

În consecință, aceste rezultate oferă indicii valoroase despre impactul procesului educațional asupra dezvoltării cognitive, susținând necesitatea continuării și perfecționării programelor de formare, cu accentul pus pe consolidarea competențelor intelectuale. Totodată, ele pot fundamenta recomandări privind ajustarea strategiilor pedagogice, astfel încât să se maximizeze potențialul cognitiv al studenților, în vederea pregătirii unor specialiști competenți și adaptabili la cerințele complexe ale domeniului lor profesional.

Cu referire la cea de-a doua ipoteză: „Presupunem existența unor diferențe între trăsăturile de personalitate ale studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor”, am obținut următoarele date (figura 2):

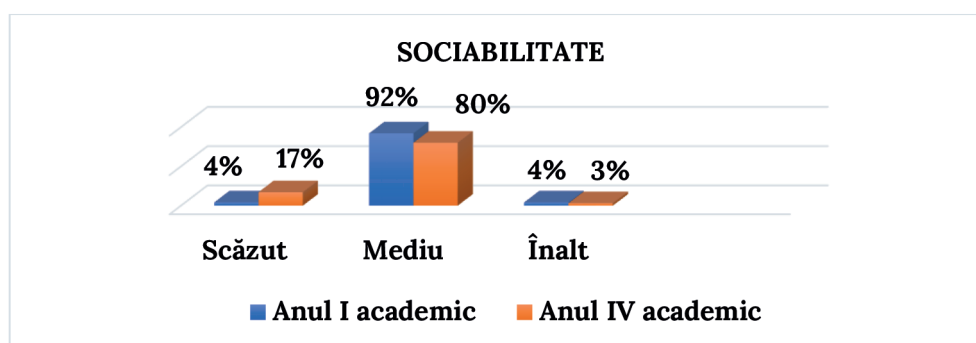

Fig. 2. Nivelul sociabilității la studenți

Figura nr. 2 ne oferă o perspectivă clară asupra dinamicii nivelului de sociabilitate în rândul studenților. Astfel, observăm o scădere, de 12%, a nivelului mediu de sociabilitate, concomitent cu o creștere de 13% a proporției studenților care se încadrează într-un nivel scăzut al acestei trăsături. Această creștere evidențiază o tendință îngrijorătoare de diminuare a comportamentelor sociale deschise și a disponibilității pentru interacțiuni interpersonale frecvente, ceea ce poate influența negativ procesul de integrare socială și colaborare între studenți.

În contextul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, această evoluție poate fi explicată printr-o serie de factori specifici. Intensitatea programului de formare, care presupune un volum mare de studiu și activități cu grad ridicat de solicitare, poate conduce la o diminuare a timpului și energiei alocate interacțiunilor sociale. De asemenea, discipli-

na instituțională strictă, necesară pentru formarea unor viitori profesioniști în domeniul securității și ordinii publice, poate favoriza dezvoltarea unui stil de relaționare mai rezervat, orientat către eficiență, conformitate și control.

Însă, scăderea sociabilității nu trebuie interpretată în mod unilateral ca un aspect negativ, ci și ca o posibilă adaptare funcțională la cerințele și specificul mediului instituțional și profesional. Această ajustare poate reflecta o strategie de adaptare la un context care impune respectarea normelor stricte și selectarea preferențială a sarcinilor, în detrimentul exprimării spontane și extinse a sociabilității. Totuși, este important să se monitorizeze această tendință pentru a preveni eventualele efecte adverse pe termen lung, cum ar fi izolarea socială sau dificultățile ce țin de cooperarea eficientă în echipă, care sunt esențiale în activitatea profesională ulterioară a absolvenților.

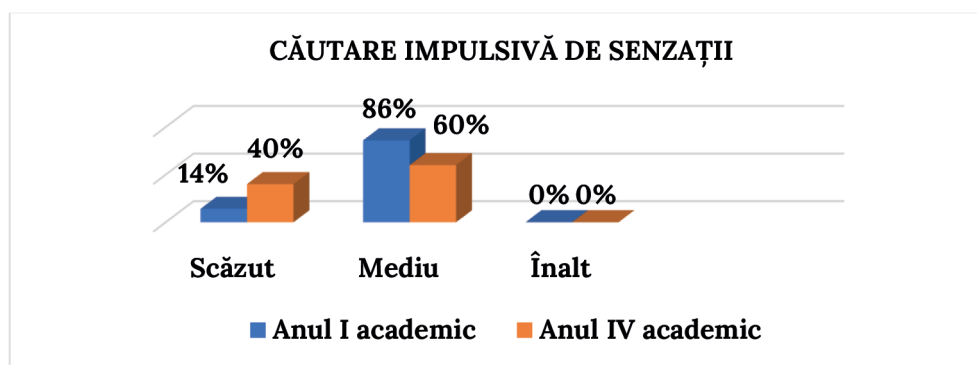

Fig. 3. Nivelul căutării impulsive de senzații la studenți

Analiza detaliată a datelor prezentate în figura nr. 3 evidențiază o diminuare semnificativă, de aproximativ 26%, a tendinței studenților de a manifesta comportamente orientate spre căutarea impulsivă de senzații. Această scădere este însoțită de o creștere proporțională a scorurilor plasate în zona inferioară a acestei dimensiuni, ceea ce indică o schimbare clară în preferințele și atitudinile comportamentale ale studenților față de experiențele care implică stimulare intensă și nouitate.

Această evoluție sugerează o reducere a interesului pentru activități ce presupun expunerea la riscuri moderate, căutarea de senzații puternice sau variații emoționale semnificative. Totuși, este important de subliniat că această tendință nu implică o deviere extremă, cum ar fi evitarea completă a oricărei forme de stimulare sau, dimpotrivă, o căutare compulsivă și excesivă a senzațiilor intense. Mai degrabă, se poate observa o ajustare moderată, care reflectă o preferință pentru un echilibru mai stabil și mai controlat în ceea ce privește nivelul de stimulare dorit.

Această schimbare poate fi interpretată ca un proces de maturizare comportamentală, în care studenții își reglează dorințele și comportamentele în concordanță cu cerințele și așteptările mediului academic și instituțional, care promovează prudența, autocontrolul și gestionarea responsabilă a riscurilor. De asemenea, această tendință ar putea fi influențată de factori precum stresul asociat cu volumul de activități și așteptările legate de performanță, care pot determina o orientare mai precaută în fața situațiilor ce implică incertitudine sau pericol.

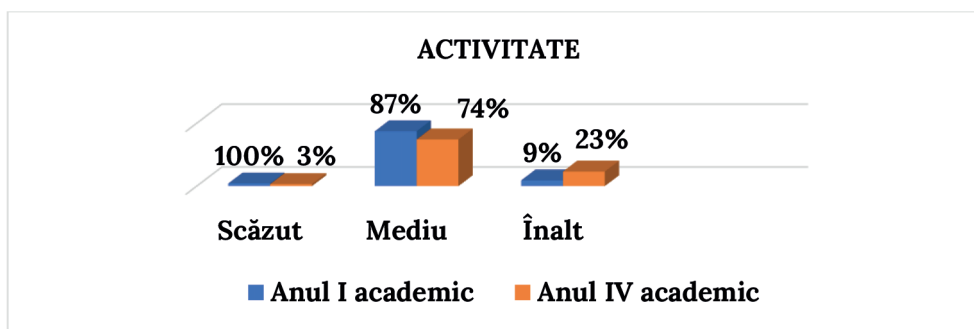

Fig. 4. Nivelul activității la studenți

Creșterea cu 13% a proporției studenților care se situează la nivelul mediu al scalei *Activitate*, însoțită de o majorare suplimentară de 14% a celor care ating nivelul înalt (conform datelor din figura nr. 4), reflectă o tendință clară de intensificare a energiei generale, a ritmului alert al desfășurării activităților și a nevoii constante de implicare în sarcini diverse și dinamice. Scala *Activitate*, în conformitate cu modelul Zuckerman-Kuhlman, măsoară vitalitatea comportamentală și preferința pentru un stil de viață activ, caracteristici fundamentale în contextul formării academice și profesionale, în special în domenii ce solicită implicare continuă și adaptabilitate.

Această evoluție poate fi interpretată ca o adaptare progresivă a studenților la cerințele unui mediu educațional intens și solicitant, care pune accent pe inițiativă, perseverență și rezistență la efort pe termen lung. Creșterea scorurilor în această dimensiune poate semnala o dezvoltare a disponibilității pentru angajarea în activități susținute, atât la nivel fizic, cât și cognitiv, aspecte esențiale pentru pregătirea în profesia polițienească, unde vigilența, operativitatea și capacitatea de reacție rapidă sunt calități indispensabile.

Prin urmare, consolidarea nivelului de activitate în rândul studenților nu este doar un indicator al unei bune adaptări la mediul instituțional, ci și un semnal pozitiv al integrării lor în profilul vocațional specific carierei pentru care sunt pregătiți. Această tendință sugerează că studenții dezvoltă treptat un ritm de viață compatibil cu exigențele profesionale viitoare, sporind astfel șansele unei performanțe adecvate și durabile în domeniul securității și ordinii publice.

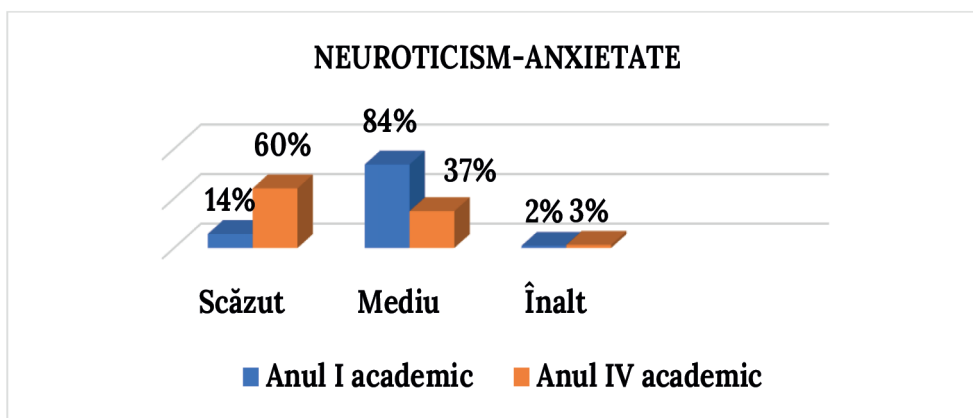

Fig. 5. Nivelul de neuroticism-anxietate la studenți

Referindu-ne la figura nr. 5, observăm o creștere remarcabilă, de 46%, a scorurilor înregistrate la nivelul scăzut al scalei *Neuroticism-Anxietate* în rândul studenților din primul an de studii, concomitent cu o scădere de 43% a scorurilor situate la nivelul mediu în perioada de absolvire. Această evoluție semnificativă sugerează o ameliorare considerabilă a reacțiilor emoționale negative, manifestate printr-o reducere a anxietății, a vulnerabilității la stres și a susceptibilității la fluctuații emoționale adverse pe durata procesului de formare academică.

Schimbarea dată reflectă o adaptare psihologică progresivă la cerințele ridicate ale mediului academic și la provocările instituționale specifice Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI. Pe măsură ce studenții acumulează experiențe și dobândesc competențe de autoreglare emoțională, ei dezvoltă mecanisme mai eficiente de gestionare a stresului și a factorilor emoționali de risc, fapt esențial pentru menținerea echilibrului psihic în contexte solicitante.

În acest cadru, procesul de maturizare psihologică și dezvoltarea rezilienței sunt stimulate de un mediu educațional structurat, care pune accent pe promovarea autocontrolului, stabilității emoționale și a capacității de adaptare la factorii stresanți specifici profesiei. Astfel, reducerea semnificativă a nivelului de anxietate și neuroticism poate fi interpretată ca o consolidare a unei abordări pragmatice, echilibrate și funcționale în fața provocărilor academice, profesionale și personale.

Totodată, tendința pozitivă indică o creștere a autoeficacității studenților și o încredere sporită în propriile strategii de coping, aspecte esențiale pentru succesul și buna adaptare pe termen lung în cariera polițienească. Prin urmare, modificările observate la nivelul scalei *Neuroticism-Anxietate* constituie un semnal important al dezvoltării unui profil psihologic adecvat și adaptativ, necesar în exercitarea responsabilă și eficientă a profesiei pentru care sunt pregătiți.

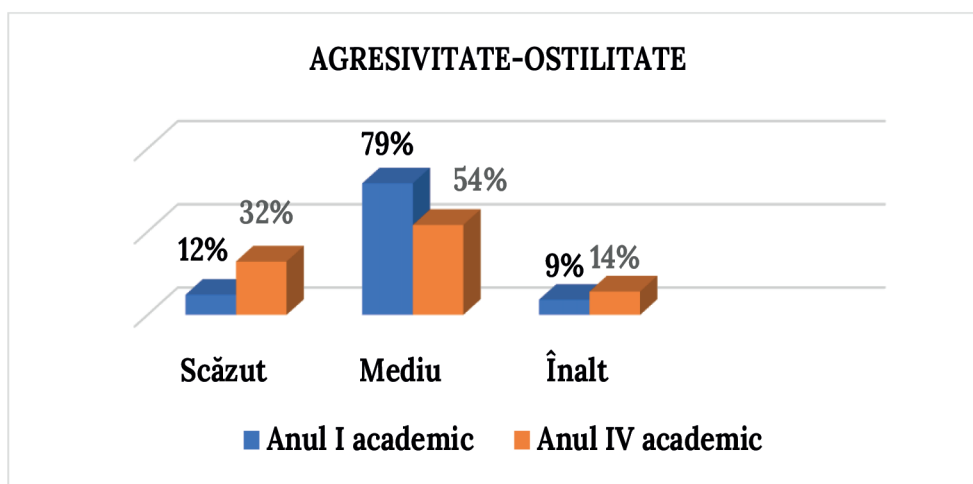

Fig. 6. Nivelul agresivității - ostilității la studenți

Datele prezentate în figura nr. 6 evidențiază o creștere semnificativă, de 20%, a scorurilor aferente nivelului scăzut al scalei *Agresivitate - Ostilitate*, concomitent cu o scădere de 25% a scorurilor situate la nivelul mediu. Această dinamică indică o tendință generală de reducere a comportamentelor agresive și a predispoziției spre reacții ostile sau impulsive în rândul majorității studenților, de la începutul perioadei de formare până

la momentul absolvirii. Această evoluție poate fi interpretată ca un semn clar al procesului de integrare și adaptare la normele comportamentale instituționale, reflectând o dezvoltare semnificativă a autocontrolului și a maturizării atitudinilor interpersonale – trăsături esențiale pentru profesiile care implică interacțiuni frecvente cu publicul și gestionarea eficientă a situațiilor tensionate.

Pe de altă parte, se înregistrează o ușoară creștere, de 6%, a scorurilor plasate la nivelul înalt al scalei *Agresivitate – Ostilitate*. Această creștere minoră poate sugera o accentuare a unor comportamente ostile, a iritabilității sau a dificultăților în gestionarea frustrărilor în cazul unui grup restrâns de studenți, și poate fi atribuită unor factori individuali, cum ar fi vulnerabilitățile emoționale sau trăsăturile de personalitate preexistente, dar și reacțiilor la stresul acumulat și la presiunile specifice mediului de formare intens solicitant. Este important de remarcat că nu toți studenții dispun în aceeași măsură de mecanisme eficiente de coping sau resurse psiho-emoționale pentru a face față provocărilor date.

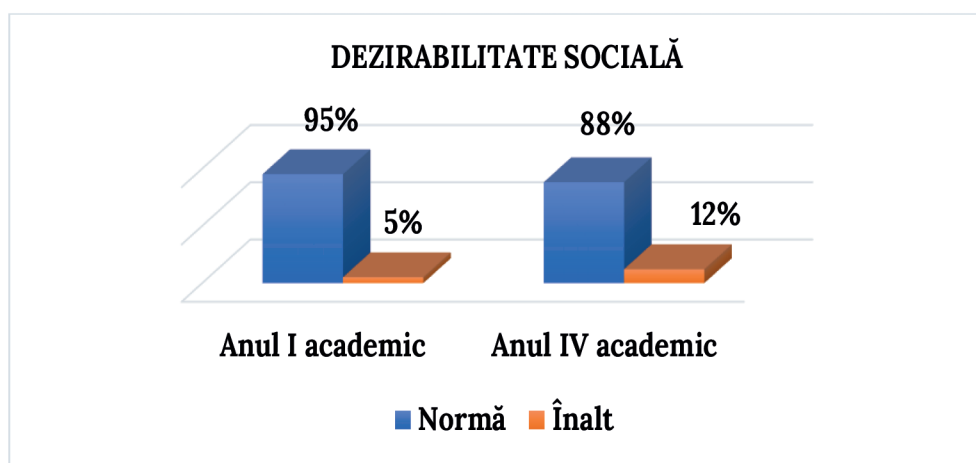

Fig. 7. Nivelul dezirabilității sociale la studenți

Scăderea cu 7% a scorurilor la scala *Dezirabilitate Socială* în rândul studenților absolvenți, comparativ cu rezultatele obținute în primul an de studii (figura nr. 7), indică o schimbare semnificativă în modul în care aceștia se raportează la normele și așteptările sociale. Această tendință reflectă o diminuare a comportamentului orientat spre conformarea excesivă la idealurile sociale sau dorința de a obține aprobarea externă, sugerând o evoluție spre o autenticitate mai accentuată și o preocupare mai redusă pentru satisfacerea așteptărilor impuse de mediul social.

Datele pot fi interpretate ca o expresie a maturizării psihologice și a procesului complex de formare profesională prin care trec studenții în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI. Mediul educațional structurat și exigent al instituției promovează valori precum responsabilitatea, integritatea și autenticitatea în exprimarea comportamentului individual. În acest context, scăderea nivelului de dezirabilitate socială poate fi văzută ca o orientare clară către dezvoltarea unui comportament profesional solid, fundamentat pe competență reală și principii interne, în locul unei preocupări superficiale pentru a impresiona sau a se conforma unor standarde externe.

Transformarea este esențială în pregătirea viitorilor specialiști, deoarece promo-

vează construirea unei identități profesionale autentice, capabile să susțină rigorile și responsabilitățile specifice domeniului de securitate și ordine publică. Astfel, reducerea dezirabilității sociale se constituie într-un indicator pozitiv al autonomiei psihologice și al integrării valorilor personale cu cele profesionale.

În ceea ce privește interesele studenților, conform ipotezei 3: „Presupunem existența unor diferențe între interesele studenților în anul I și cele înregistrate la finalizarea studiilor”, avem următoarea configurare (fig. 8).

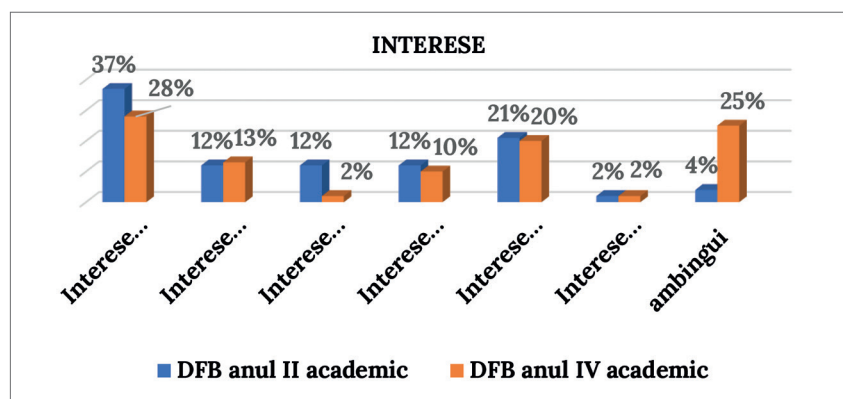

Fig. 8. Nivelul intereselor la studenți

Datele prezentate în figura nr. 8 indică o scădere semnificativă a intereselor sociale și convenționale în rândul absolvenților, cu procente de 9%, respectiv 10%, față de nivelul înregistrat în primul an de studii. Această evoluție marchează o transformare profundă în structura motivațională și orientarea personală a studenților pe parcursul formării academice, reflectând nu doar schimbări superficiale, ci o ajustare reală a priorităților și valorilor care guvernează comportamentul lor.

În primul rând, scăderea interesului pentru activitățile sociale poate fi interpretată prin prisma maturizării și profesionalizării studenților. În primele etape ale formării, ei sunt adesea implicați în interacțiuni sociale extinse, activități recreative și evenimente informale care facilitează construirea unei rețele de suport și acomodarea în mediul universitar. Pe măsură ce avansează în carieră, nevoia de socializare „de formă” tinde să fie înlocuită de o implicare mai autentică și direcționată, orientată spre cauze cu valoare personală și profesională, precum activismul digital sau participarea în proiecte relevante pentru domeniul lor de studiu. Această schimbare denotă o tranziție de la socializarea superficială către un angajament mai profund, ceea ce semnifică o recalibrare a modului în care studenții își valorifică timpul și energia.

În al doilea rând, scăderea interesului pentru activitățile convenționale indică o desprindere de modelele tradiționale de implicare și un pas către asumarea unor roluri mai complexe și mai solicitante. Activitățile convenționale, care includ adesea norme rigide, respectarea strictă a unor reguli și participarea la acțiuni standardizate, pot părea limitative pentru studenții care se confruntă cu cerințe academice și profesionale crescânde. Această diminuare poate reflecta o nevoie de autonomie mai mare, flexibilitate și dezvoltarea unor abilități adaptative care să le permită să facă față cu succes provocărilor specifice carierei în domeniul juridic și polițienesc. Practic, studenții încep să valorizeze mai mult competențele specializate, gândirea critică și soluțiile creative, în detrimentul conformismului și rutinelor standardizate.

Mai mult, creșterea cu 21% a ambiguității intereselor este un element esențial ce relevă o maturizare cognitivă profundă. Creșterea dată semnifică o capacitate crescută a absolvenților de a accepta și naviga în situații complexe, ambigue sau neclare, tipice mediului profesional în care vor activa. În domeniul polițienesc, deciziile nu sunt întotdeauna alb-negru; ele presupun evaluarea unor circumstanțe multiple, cu implicații etice, legale și sociale variate. Expunerea continuă la astfel de situații în cadrul procesului educațional stimulează dezvoltarea unor abilități cognitive avansate, cum ar fi gândirea critică, flexibilitatea mentală și toleranța la incertitudine.

Această evoluție este deosebit de importantă pentru adaptabilitatea viitorilor profesioniști, care trebuie să gestioneze contexte dinamice, imprevizibile și adesea tensionate. Capacitatea de a accepta ambiguitatea contribuie la reducerea stresului asociat luării deciziilor rapide și eficiente în situații dificile, sporind reziliența și performanța profesională.

Contextualizând această schimbare în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, se poate observa un proces intenționat și bine structurat de dezvoltare profesională și personală. Mediul educațional riguros și provocator, axat pe dezvoltarea competențelor specifice profesiei, pare să influențeze nu doar cunoștințele tehnice, ci și modul în care studenții își construiesc identitatea profesională și motivația. Cadrul academic favorizează acordarea unei priorități intereselor legate direct de carieră, în detrimentul preocupărilor mai generale sau convenționale, pregătindu-i astfel pentru realitățile și exigentele domeniului juridic și polițienesc.

4. CONCLUZII

1. La finalizarea studiilor universitare, se observă o creștere semnificativă a coeficientului intelectual în rândul studenților, în special în categoriile de nivel mediu și mediu-bun, unde s-a înregistrat o creștere de până la 25%. Notabil este faptul că studenții cu un nivel intelectual mediu-bun au prezentat o îmbunătățire concretă de 14%, fapt ce evidențiază impactul pozitiv al procesului educațional asupra dezvoltării cognitive.

Această evoluție poate fi atribuită în mare măsură expunerii constante la experiențe academice variate, la activități de gândire critică și la provocări intelectuale care stimulează dezvoltarea mentală. Perioada post-adolescență, care coincide de regulă cu anii de facultate, se dovedește a fi un interval-cheie în care capacitățile cognitive ale tinerilor pot fi nu doar menținute, ci chiar optimizate semnificativ.

În această etapă a vieții, studenții nu doar că acumulează cunoștințe, ci învață să analizeze, să sintetizeze informații, să își structureze gândirea și să abordeze probleme complexe într-un mod logic și argumentat. Acești factori contribuie la dezvoltarea globală a inteligenței și la rafinarea abilităților intelectuale, susținând ideea că educația superioară are un rol transformator profund. Un exemplu concret în acest sens îl constituie Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, unde datele privind evoluția intelectuală a studenților confirmă tendința generală: mediul academic riguros, combinat cu cerințele profesionale, și formarea continuă contribuie la consolidarea unei gândiri critice și a unor competențe cognitive superioare.

2. O scădere de aproximativ 12% a sociabilității în rândul studenților absolvenți indică o tendință semnificativă de retragere socială, care poate avea mai multe interpretări. Această diminuare a comportamentelor sociale deschise și a disponibilității pentru interacțiuni interpersonale frecvente sugerează nu doar o reducere a implicării sociale, ci și o posibilă reorientare spre introspecție, autonomie personală și selectivitate în alegerea relațiilor sociale.

Totodată, poate fi vorba și de un mecanism adaptativ la solicitările specifice mediului academic. Ritmul intens al studiilor, presiunea performanței și nevoia de concentrare asupra dezvoltării personale și profesionale pot determina studenții să limiteze voluntar interacțiunile sociale în favoarea unui echilibru interior sau a unei auto-reglări mai eficiente.

Scăderea sociabilității poate reflecta o adaptare conștientă la cerințele mediului universitar, în care prioritățile se modifică, iar relațiile sociale devin mai selective și orientate spre calitate, nu cantitate. De asemenea, această reconfigurare a comportamentului social poate fi corelată cu maturizarea emoțională și cu nevoia crescută de timp pentru reflecție, planificare și consolidare a identității individuale.

3. Analiza datelor evidențiază o diminuare semnificativă, de aproximativ 26%, a tendinței studenților de a manifesta comportamente orientate spre căutarea impulsivă de senzații. Această scădere este însoțită de o creștere proporțională a numărului de scoruri situate în zona inferioară, ceea ce sugerează o schimbare notabilă în preferințele comportamentale și emoționale ale studenților.

Se observă o reducere a interesului pentru activități care implică stimulare intensă, risc moderat sau variație emoțională pronunțată. În locul acestora, studenții par să manifeste o preferință crescută pentru stabilitate, siguranță și rutine predictibile, indicând o reconfigurare a stilului de viață și a strategiilor de reglare emoțională. Această tendință reflectă o adaptare funcțională la cerințele instituționale specifice Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, un mediu educațional care pune accent pe disciplină, autocontrol, conformitate și asumarea responsabilității.

Astfel, diminuarea comportamentelor de căutare a senzațiilor poate fi interpretată ca un indicator al maturizării psihologice și profesionale. Este vorba despre un proces de internalizare a valorilor instituționale, în care dezvoltarea personală se aliniază progresiv la exigențele unui domeniu profesional ce presupune gestionarea eficientă a situațiilor cu grad ridicat de complexitate și responsabilitate. Schimbarea dată nu semnaleză neapărat o reducere a dinamismului personal, ci mai degrabă o reorientare conștientă spre echilibru, prudență și autoreglare, trăsături esențiale pentru viitorii profesioniști ai structurilor de ordine publică și siguranță națională.

4. O creștere de 13% a scorurilor medii și de 14% a scorurilor ridicate înregistrate la scala *Activitate* în rândul studenților relevă o tendință clară de intensificare a nivelului general de energie și a ritmului de desfășurare a activităților. Această evoluție evidențiază o predispoziție tot mai accentuată spre implicare constantă în sarcini variate, dinamice și solicitante, indicând un profil caracterizat prin vitalitate crescută, inițiativă și rezistență la efort.

Datele pot fi interpretate ca un indicator al adaptării eficiente la un mediu educațional riguros, în care ritmul accelerat al activităților și exigențele multiple impun un nivel ridicat de implicare și organizare personală. Predispoziția către un stil de viață activ reflectă nu doar o bună stare generală de sănătate fizică și psihică, ci și o atitudine conștientă față de responsabilitățile asumate și de cerințele specifice formării academice și profesionale.

În contextul specific al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, creșterea scorurilor poate fi pusă pe seama naturii structurate și ritmice a programului de instruire, care stimulează dezvoltarea rezilienței, autodisciplinei și capacității de efort susținut. Studenții demonstrează astfel o disponibilitate crescută pentru mobilizare fizică și mentală, esențială în pregătirea pentru roluri care implică reacție promptă, adaptabilitate și asumarea de sarcini complexe în contexte dinamice. Orientarea spre activități intense și conștiente poate fi considerată un semn al maturizării personale și al consolidării unor trăsături compatibile cu profilul unui viitor profesionist în domeniul ordinii publice și siguranței naționale.

5. Analiza datelor relevă o creștere de 20% a scorurilor situate la nivel scăzut pe scala *Agresivitate – Ostilitate*, corelată cu o scădere semnificativă, de 25%, a scorurilor în zona medie, ceea ce indică o tendință generală de diminuare a predispoziției spre comportamente agresive, ostile sau impulsive în rândul studenților, pe parcursul formării academice. Evoluția respectivă reflectă o reglare progresivă a reacțiilor emoționale și o consolidare a autocontrolului, ca rezultat al procesului de adaptare la mediul instituțional și al maturizării personale.

Totuși, tendința generală pozitivă este însoțită de un fenomen de polarizare comportamentală: s-a observat o creștere de 6% a scorurilor situate în zona înaltă a scalei, ceea ce sugerează că, pentru o parte restrânsă a studenților, pot apărea dificultăți de reglare emoțională, iritabilitate crescută sau tendințe de reacție impulsivă în fața frustrării. Acest aspect indică faptul că, în timp ce majoritatea studenților își dezvoltă mecanisme eficiente de gestionare a emoțiilor și conflictelor, un segment redus poate manifesta o accentuare a răspunsurilor reactive în contexte de stres sau presiune. Acest lucru poate fi explicat prin etapa firească a procesului de maturizare psihologică, în care adaptarea la rigorile și provocările mediului educațional generează atât consolidări, cât și tensiuni interne. În ansamblu, însă, datele susțin ideea unei evoluții pozitive în ceea ce privește controlul agresivității, fiind totodată un semnal că formarea continuă și sprijinul psihopedagogic diferențiat pot juca un rol important în echilibrarea acelor cazuri în care gestionarea emoțiilor rămâne o provocare.

6. Se evidențiază o ameliorare semnificativă a nivelului de neuroticism și anxietate în rândul studenților, pe parcursul anilor de formare universitară. O creștere de 46% a scorurilor situate în zona inferioară a scalei, coroborată cu o scădere de 43% a scorurilor medii, indică o reducere substanțială a reactivității emoționale negative, precum și o capacitate sporită de gestionare a stresului și de menținere a echilibrului interior.

Această evoluție poate fi interpretată ca un semn clar al progresului adaptativ în plan psihologic, reflectând consolidarea unor mecanisme de coping eficiente și dezvoltarea autocontrolului emoțional. Mediul educațional structurat al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, cu accent pe disciplină, responsabilitate și formare personală riguroasă, contribuie în mod direct la dezvoltarea rezilienței și a stabilității emoționale în rândul studenților.

De asemenea, diminuarea nivelului de anxietate și instabilitate emoțională este un indicator al creșterii autoeficacității. Astfel, studenții dobândesc mai multă încredere în propriile resurse, își gestionează mai bine reacțiile în fața presiunii și abordează provocările academice și profesionale într-un mod mai echilibrat și rațional. În ansamblu, aceste rezultate sugerează o maturizare semnificativă la nivel emoțional și o adaptare eficientă la cerințele vieții academice și viitorului profesional, confirmând impactul pozitiv al unui cadru educațional coerent asupra sănătății mentale și a echilibrului psihologic.

7. Scăderea cu 7% a scorurilor înregistrate la scala *Dezirabilitate socială* în rândul studenților absolvenți, comparativ cu rezultatele din anul I, sugerează o evoluție semnificativă în direcția autenticității personale și a exprimării de sine nefiltrate de nevoia de validare externă. Această schimbare indică o diminuare a tendinței de a răspunde în mod conformist sau idealizat, în scopul satisfacerii așteptărilor sociale percepute.

Pe parcursul formării academice, studenții par să fi trecut printr-un proces de consolidare a identității personale, devenind mai puțin influențabili de normele externe și mai orientați către propriile valori, convingeri și perspective. Această transformare este esențială într-un context educațional care vizează nu doar acumularea de cunoștințe, ci și dezvoltarea unui profil profesional și uman autentic, integru și stabil.

Diminuarea dezirabilității sociale poate fi interpretată și ca un semn de maturizare psihologică – studenții devin mai confortabili cu propriile imperfecțiuni și mai dispuși să își asume trăsăturile reale, fără a le masca în funcție de ceea ce „se așteaptă”. Această autenticitate este deosebit de valoroasă în profesiile din domeniul siguranței publice, unde capacitatea de autoanaliză, asumarea responsabilității și congruența între valori și comportamente sunt esențiale.

8. Modificările survenite în sfera intereselor studenților, pe parcursul formării academice, sugerează că procesul educațional a generat o reevaluare profundă a priorităților și preocupărilor personale. Această dinamică reflectă nu doar influența cunoștințelor acumulate și a experiențelor academice, ci și o restructurare a motivațiilor interne, în acord cu cerințele și valorile specifice domeniului profesional ales.

O tendință relevantă observată este dezvoltarea confortului cu ambiguitatea – studenții par tot mai dispuși să accepte incertitudinea și complexitatea situațiilor, fără a resimți un nivel ridicat de disconfort sau anxietate. Această adaptare este esențială în contextul profesiilor asociate cu domeniul siguranței și ordinii publice, unde realitatea de zi cu zi presupune gestionarea unor situații ambigue, dinamice și adesea lipsite de soluții clare.

În paralel, se remarcă o orientare crescută către activitățile de tip investigativ – cele care presupun analiză, interpretare, gândire logică și rezolvare de probleme. Această modificare a intereselor evidențiază o maturizare intelectuală și o adaptare funcțională la natura specifică a sarcinilor profesionale pe care studenții urmează să le îndeplinească în cariera lor viitoare. În ansamblu, aceste schimbări indică o aliniere tot mai clară între profilul personal al studenților și cerințele instituționale și profesionale, semnalând eficiența procesului educațional în modelarea unui cadru motivațional compatibil cu responsabilitățile și complexitatea domeniului ales.

9. Per ansamblu, rezultatele obținute în urma evaluărilor indică faptul că parcursul educațional desfășurat în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI are un impact favorabil asupra echilibrului mintal și emoțional al studenților. Se remarcă o tendință clară de consolidare a stabilității psihologice, de dezvoltare a personalității și de optimizare a abilităților de gestionare a stresului, toate esențiale pentru viitorul profesional în domeniul siguranței publice și al ordinii instituționale.

Procesul de formare academică, cuprinzând cerințe riguroase, contexte variate de învățare și expunerea la situații provocatoare, contribuie la modelarea unui profil psihocomportamental caracterizat prin autocontrol, reziliență, implicare activă și autenticitate. Aceste rezultate reflectă eficiența unui cadru educațional care nu se limitează la instruirea teoretică și practică, ci susține în mod activ dezvoltarea personală și maturizarea psihologică.

Totuși, anumite trăsături de personalitate – precum tendințele agresive persistente la un număr restrâns de studenți sau variațiile individuale în toleranța la frustrare – necesită o monitorizare psihologică continuă, pentru a preveni eventualele dificultăți de adaptare în medii profesionale cu grad ridicat de responsabilitate. Iar intervențiile timpurii și personalizate pot asigura o integrare profesională armonioasă și un echilibru durabil între cerințele externe și resursele interne ale individului.

10. Mediul educațional oferit de Academia „Ștefan cel Mare” a MAI contribuie în mod semnificativ la modelarea pozitivă a individului, printr-o rețea complexă de interacțiuni și influențe reciproce care se manifestă pe durata întregului parcurs academic. Această modelare are loc nu doar în cadrul procesului formal de învățare, ci și prin participarea la

contexte educaționale comune și activități extracurriculare cu caracter interdisciplinar.

Aceste contexte creează oportunități valoroase pentru dezvoltarea competențelor sociale, de colaborare și de leadership, dar și pentru întărirea identității personale și profesionale. Interacțiunea constantă cu colegii, cadrele didactice și structurile de instruire practică contribuie la formarea unui cadru de învățare experiențială, în care schimbul de idei, reflecția personală și integrarea valorilor instituționale se realizează organic.

De asemenea, mediul specific Academiei favorizează integrarea dimensiunilor cognitive, emoționale și comportamentale ale dezvoltării, consolidând un tip de personalitate adaptativă, responsabilă și orientată spre cooperare și performanță în echipă. Activitățile extracurriculare, cu caracter aplicativ și interdisciplinar, întăresc aceste direcții, oferind studenților contexte reale pentru aplicarea cunoștințelor, testarea limitelor personale și dezvoltarea spiritului civic și etc. Influențele exercitate de acest mediu formativ merg dincolo de simpla transmitere de informații, conturând un cadru favorabil formării unor profesioniști echilibrați, empatici și capabili să facă față complexității și provocărilor domeniului dat de activitate.

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAPHY

- Choudhury N., Gorman K. The relationship between reaction time and psychometric Intelligence in a rural Guatemalan adolescent population. *International journal of psychology*, 34(4), 1999, 217 p.
- Carroll J. B. *Human cognitive abilities: a survey a factor analitic studies*. New York: Cambridge University Press, 1993, http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511571312_3
- Cognitrom Assessment System. Coord.: M. Miclea, M. Porumb, P. Cotârlea, M. Albu, 2009.
- Crank J. P. *Understanding Police Culture*. Anderson Publishing. Cincinnati, OH, 1997. ISBN 9781583605455.
- Claparède Ed. *Educația funcțională, traducere revăzută conform ultimei ediții a originalului prof. Marin Niculescu*, București, E.D.P., 1973.
- Drăgan I. *Interesul cognitiv și orientarea profesională*, E.D.P., București, 1975.
- Meili R. *Manuel de diagnostic psychologique*, P.U.F., Paris, 1964.
- Miclea M., Crișan M., Nedelcu M., Manasra M., Negru O., Savu M. *Cognitrom career planner*. CCPonline, CCPintranet. Career counseling. Techniques and methods for the 21st century, Cluj-Napoca, ASCR Publishing House, 2013. ISBN 978973797390-0.
- Ozer D. J., Benet-Martinez V. Personality and the prediction of consequential outcomes. *Annual Review of Psychology*, 57, 2006. pp. 401-421.
- Popescu-Neveanu P. *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București, 1978.
- Pasquasy R. *Les intérêts professionnelles et leur mesure. Etude experimentale d'un questionnaire pour garçone*, Marcine-au-Pont, Edition de l'Application des Techniques modernes, 1961.
- Piéron H. *Vocabulaire de la psychologie*, III-è, P.U.F., Paris, 1963.
- Piaget J. *Six études de psychologie*, Edition Gonthier, Genève, 1967.
- Super E. D. *La psychologie des intérêts*, P.U.F., Paris, 1964.
- Sillamy N. *Dicționar de psihologie, trad. și completări privind psihologia românească de Leonard Gavriliu*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1996.